

IETS MINDER OOIEVAARS UITGEVLOGEN IN 1968

Door H. L. Schuilenburg (RIVON)

De aankomst van de ooievaars vond dit jaar over een grote tijdruimte plaats. De eerste arriveerde 31/3 en de laatste aankomst werd gemeld op 8/6. De vertrekperiode strekte zich in het algemeen ook over een veel langere tijd uit dan normaal en liep van medio augustus tot einde september.

Het vroege voorjaar was mooi, maar daarna kwam een periode van veel regen en storm en over het algemeen was het weer zeer wisselend. September kenmerkte zich door tamelijk warm weer, hetgeen waarschijnlijk de oorzaak van het late vertrek is geweest.

Het eerste paartje ooievaars arriveerde bij J. H. Luchtenbelt te Wapenveld/Heerde op 31/3 en 5/4. Er werden 19 nesten door paren bewoond (1967 = 19), waarvan 10 nesten door broedparen met resultaat (1967 = 11) en 9 nesten door niet-broedparen (1967 = 8).

Voor zover bekend, werden er 45 eieren gelegd (1967 = 43), waarvan 9 stuks verloren gingen (1967 = 6). Uit de overgebleven eieren werden 36 jongen geboren (1967 = 36). Hiervan gingen 11 jongen verloren (1967 = 8). Zodat slechts 25 jonge ooievaars uitgevlogen zijn, hetgeen weer een kleine achteruitgang betekend.

Er werden twee nesten bewoond door solitaires (1967 = 10) en 28 nesten waren tijdelijk in gebruik (1967 = 13), terwijl om zes nesten gevechten werden geleverd (1967 = 4). Het totaal aantal gebruikte nesten bedroeg 49 (1967 = 41).

Het aantal uitgeworpen onbevuchte eieren bedroeg 7 stuks, waarvan 2 in Overijssel, 2 in Gelderland en 3 in Zuid-Holland.

Nieuwe nesten werden gebouwd in Overijssel te Enschede voor „Vogelbescherming”; te Onna/Steenwijkerwold door E. Piest en te Kampen bij C. F. v. Zuthem door de ooievaars zelf. In Gelderland te Wageningen en Gorssel door „Vogelbescherming”, het laatste met hulp van de brandweer te Deventer. In Zuid-Holland te Giessenburg, door „Vogelbescherming” met medewerking van de brandweer uit Sliedrecht, te Hendrik Ido Ambacht, te Lekkerkerk en Gorcum, alle door „Vogelbescherming”. In Noord-Brabant te Etten-Leur eveneens door „Vogelbescherming.”

Aantal jonge ooievaars per provincie 1939-1968

Aantal jonge ooievaars per provincie 1939 - 1967											Gevlogen jongen Totaal aantal uit-	Aantal door paren bewoonde nesten	Gem. aantal uitge- vlogen jongen per bewoond nest
Jaar	Groningen	Friesland	Drenthe	Overijssel	Gelderland	Utrecht	N.Holland	Z.Holland	N.Brabant				
1939	98	168	185	85	99	29	6	64	89	823	316	2.60	
1950	42	30	42	24	14	10	—	14	21	197	83	2.32	
1955	8	9	26	17	11	3	—	10	10	94	57	1.65	
1956	11	13	27	14	8	—	—	8	14	95	65	1.64	
1957	11	18	31	15	14	12	—	18	24	143	73	2.00	
1958	5	11	29	17	12	6	—	10	21	111	56	2.00	
1959	9	5	36	14	11	7	—	12	20	114	50	2.28	
1960	2	8	11	4	3	—	—	14	9	51	48	1.06	
1961	9	7	12	7	2	—	—	11	27	85	46	1.87	
1962	7	11	18	16	3	6	(2*)	13	31	107	50	2.01	
1963	2	8	10	3	—	5	—	12	15	55	33	1.60	
1964	3	11	10	7	—	—	—	11	18	60	29	2.07	
1965	4	11	5	6	—	—	—	13	11	45	32	1.40	
1966	—	5	9	—	2	—	—	10	16	42	28	1.50	
1967	1	2	2	2	1	—	—	12	9	28	19	1.55	
1968	—	—	5	3	2	—	—	8	7	25	19	1.31	

Gerestaureerd of vernieuwd werden de nesten in Groningen te Zuidlaren („Vogelbescherming”). In Friesland te Oudega door de brandweer van Drachten en te Gorredijk door „Vogelbescherming”. In Drenthe te Buinen/Borger, zelf gerestaureerd door de eigenaar de heer Van Gerner. In Overijssel te Onna/Steenwijkerwold door E. Piest en te Zalk/Zwolle door „Vogelbescherming”. In Breukelen, provincie Utrecht, door „Vogelbescherming”. In Zuid-Holland het nest te Ottoland door „Vogelbescherming” en in Noord-Brabant te Dussen en Raamsdonksveer eveneens door „Vogelbescherming”. Doordat een jong van het Kasteel/Raadhuis te Dussen, bij het uitvliegen gevallen is en gewond werd, is dit jong ondergebracht bij de heer Leyenaar te Dussen, waar het jong een uitstekende verzorging krijgt.

Zwervende en op de trek zijnde ooievaars werden gemeld uit:

Groningen: Bellingwolde 29/4 1 ex. Rijks-politie); idem 29/7 2 ex.; Niekerk/Oldekerk, F. Wouda, 1 ex. 8/5; Onnen/Haren 27/7 1 bij Waterhuizen (Rijkspolitie).

Friesland: Luxwoude/Opsterland 15/4 1 ex. (D. J. Maat); 23/5 Oudega/Smalingerland 12 à 13 ex., vliegend richting zuid (Mevr. E. Kijlstra).

Drenthe: Zuidlaarderveen 8/6 1 ex. in weiland (H. H. Moorlag). Eelde, 23/5 5 ex. tijdens vliegfeest boven het terrein (L. Cats). Veenhof verscheidene malen ooievaars gezien door Mevr. J. W. Buiting-Marissen. Waarschijnlijk waren dit de ooievaars van Eexterzandvoort.

Overijssel: Uit Utr. Dagblad: 8 ex. op

palen in de polder Mastenbroek tussen Zwolle en Kampen op 1/8. Hier hadden enige 10-tallen ex. hun domicilie gekozen; 17/4 Vriezenveen 1 ex. vliegend richting N.N.O. (J. C. M. Kruijzinga); 8/4 Zalk/Ijsselmuiden, 1 + 2 ex. (H. v. d. Stouwe); Rouveen/Staphorst 18/4 1, ex. (G. Stegeman); 19/5 in het Ned.-Duitsgrensgebied te Ootmarsum 1 ex. (R. Struyk). Persbericht in Tubantia: 6/6 2 ex. bivakkeerden hier; 10/5 Onna/Steenwijkerwold 1 ex. (L. Prikken).

Gelderland: Ongeveer half april verbleven 2 ex. een nacht op de antenne van een woning aan de Biezenlaan te Arnhem-Zuid. 10/6 1 ex. in de buurt van het nest

te Waardenburg (J. Noordanus). Een paar ooievaars waargenomen in de uiterwaarden, 1 ex. enige uren op het kerkdak (J. Noordanus). Op dit ooievaarsnest is door een kleine roofvogel gebroed.

Utrecht: Mevr. J. Hendrikk te Jutfaas, meldt: 4/5 ongeveer 10 uur 1 ex. vliegend van Houten in de richting Montfoort; idem 6/7 1 ex. vloog van Vreeswijk richting Montfoort.

Noord-Holland: De heer C. Hendrikk zag te Abcoude op 5/6 7 ex. boven de Bijlmermeer.

Noord-Holland: De heer C. Hendrikk zag te Abcoude op 5/6 7 ex. boven de Bijlmermeer.

Zuid-Holland: Tussen Rijksweg Rotterdam-Hoek v. Holland en de dijk van de Broekspolder 1 ex. (H. Hoogenhout, Utrecht); 9/5 1 ex. op de sportvelden aan de v. d. Dussenweg in Delft; 25/6 te Giessenburg een paartje zwerfend in de omgeving (G. den Uil).

Noord-Brabant: Deurne, 31/5 3 ex. in een weiland van het landgoed „De Hoeve” (A. A. M. A. Bijlaard).

Nu volgt provinciegewijs een résumé van de verschillende gebeurtenissen op de nesten en andere bijzonderheden:

Groningen: Op het nest van J. Eizinga te Doezum/Grotegast kwam 7/5 1 ex.; 23/5 kwamen er nog 2 ex. bij. Er werd gevochten, waarna 1 ex. verdween. Er waren twee jongen, die gestorven zijn. Op het nest van G. Jipping te Bellingwolde waren op 29/7 2 ex. die na een dag weer vertrokken. De postcommandant der Rijkspolitie te Onnen/Haren meldt, dat de ooievaars zelf het nest op het dak van de Geref. Kerk hebben aangevuld, zodat het hoger geworden is, 12/5 2 ex. op het dak bij het nest, 6/7 1 adult op het nest, 20/7 was het nest verlaten. Na het verlaten van het nest zouden in de omgeving nog paringen van dit paar gezien zijn. Later bleek dat er twee jongen zijn geweest die beide gestorven zijn.

Groningen had dus geen enkele uitgevlogen jonge ooievaar.

Friesland. Mevr. E. Kijlstra te Oudega/Smallerland schrijft: Het is ditmaal een felle strijd geweest. De eerste aangekomen ooievaar dulde geen andere ooievaar in zijn omgeving. Op 20/5 kwam een 2e, maar werd steeds afgeweerd. Soms, als hij in de nabijheid op een schoorsteen zat, werd hij zelfs dáár verjaagd. De brandweer van Drachten maakte het nest beter in orde en er kwamen 2 ex. op het nest die onderling vochten, terwijl ze toch samen aan het nest bouwden. De tweede ooievaar verdween op 1/7. De andere bleef tot 10/8.

Bij J. Bottinga is 1 ex. enige dagen op het nest geweest (Drachten). Mevr. R. Riedstra, Rijperkerk/Tietjerksteradeel meldt dat het nest onbewoond is gebleven. Wél

heeft eind april-begin mei 1 ex. op het nest gestaan, evenals eind juni-begin juli. Te Oranjewoud/Heerenveen werd het nest even door een solitair bezocht.

Bij R. de Vos, Gorredijk/Opsterland, kwam op 14/4 1 ex. dat 16/4 weer verdween. Er hebben 1 x 4 en 1 x 10 ex. tegelijk om het nest gevlogen, dat gerestaureerd was. Het nest is jaren achtereen bewoond geweest en leverde regelmatig jongen op. Het bleef dit jaar leeg.

D. Maat, Luxwoude/Opsterland meldt: 15/4 1 ex. op het nest en na 10 min. weer vertrokken. 5/5 1 ex. terug op het nest. 16/5 kwam de 2e en ze begonnen direct te paren. 1/7 voor 't eerst een jong ex. waargenomen. 10/7 en 11/7 veel regen en storm. De twee jongen waren na dit weer beide dood. De oude vogels hebben de eerste dagen nadien het nest verlaten. Vervolgens verbleven ze er alleen 's nachts en als er eens een in de buurt was, ook overdag. Ook Friesland bleef dit jaar, voor het eerst in de geschiedenis, zonder jonge ooievaars.

Drente. Het nest van D. Bulthuis te Zuidlaren is door verkoop van grond nu eigendom geworden van de dames G. G. Dinkela. 10/5 kwam 1 ex. op het nest. Deze verdween na enige dagen naar het nest van F. C. Klok, doch kwam na enige dagen terug. Begin juni verscheen bij F. C. Klok óók een solitair, die na 15 minuten verdween.

Annen/Anlo. De heer K. Keulen meldt: 28/4 1 ex. op het nest. Even later kwam er een tweede bij, waarna gevechten ontstonden. Beide exemplaren verdwenen hier-

na in de richting van Eexterzandvoort. Nadien werd het nest voor overnachting gebruikt.

Zwinderen/Oosterhesselen. De heer Steegen vertelt: 25/5, 29/4, 14/6 en 15/6 en 16/6 werd het nest bezocht door een solitair. Tijdens het hooien was geregeld 1 ex. in het veld. De ooievaar bouwde aan het nest en klepperde. Door de heer en mevr. Enting-Tanman werden boven de es 2 ex. gezien. 2 en 3 juni zijn op het land van de Gebrs. Gijlers te Weierswold bij Coevorden een 6-tal ooievaars gezien, waar de laatste 30 jaar géén ooievaars meer gezien waren. In Puthuis, Vleighuis en Schoonebeek zijn ook enige ex. gezien.

Het nest op de Klencke te Oosterhesselen, dat jarenlang door een paartje werd bewoond, is voor het tweede jaar door een solitair bezet geweest. Bij F. Klaassen te Dwingelo is de boom met het nest omgewaaid.

Bij B. Ensing te Bronnegerveen/Borger, kwam af en toe 1 ex., dat soms óók bij R. v. Gerner verscheen.

De heer R. v. Gerner, Brien/Borger vertelt: dat 13/4 1 ex. op het nest kwam maar niet bleef. Vóór de ruilverkaveling was het nest altijd bewoond.

E. Fortuin, Kolderveen B.B./Nijeveen, meldt dat het nest verdwenen is en er ruilverkaveling is geweest, waardoor alles gelijk is gemaakt. Er wordt daarom geen nieuw nest gebouwd.

Bij H. Veld, Nijeveen, waren 3 jongen, waarvan er 1 gestorven is. Bij L. C. Binsbergen, Kolderveen/Nijeveen, arriveerden 9/5 de ooievaars. 3/6 kwamen er 3 ex. aan. 2 ex. gingen paren en verdwenen daarna. 31/7 waren er weer een week ooievaars. Daarna was het nest verder leeg. De heer Hulzebos te Oosterboer/Meppel schrijft, dat 28/6, 15/7 en 28/7 1 ex. even op het nest is geweest. Verder liep de ooievaar de gehele dag in het land.

Overijssel. Op 31/3 en 4/4 arriveerden bij H. v. d. Stouwe te Zalk de ooievaars, maar ze verdwenen na enige dagen. Hierna kwam nog 1 ex. voor enige dagen in de omringende weilanden.

Bij J. C. M. Kruizinga te Vriezenveen was 17/4 1 ex. een dag op het nest. Mevr. F. H. G. Tiel-Groenstege schrijft, dat 14/6 2 ex. op het nest waren, die drie dagen zijn gebleven. Half juli is er enige malen 1 ex. geweest dat 14 dagen in de weilanden heeft gezworven.

J. Snel te Mastenbroek/IJsselmuiden vertelt, dat tot drie maal toe 2 ex. zijn nest kwamen bezoeken, maar spoedig weer verdwenen. In juni is nog 1 ex. wezen kijken.

J. Boverhof te Onna meldt: 10/5 1 ex. op het nest. Later is er nog een tweede waargenomen, maar tot bewoning is het niet gekomen.

De heer Wolters uit Marle/Wijhe is verhuisd en de nieuwe bewoners hebben het ooievaarsnest afgebroken. Het was acht jaar achtereen bewoond.

G. J. Last, Grafhorst/Ysselmuiden deelt mede: Bij aankomst van de 2e ooievaar werden 2 onbevuchte eieren uitgeworpen. Het paartje werd bezocht door andere ooievaars. Er werd gevochten en de vier gelegde eieren werden uitgeworpen. Twee hiervan waren heel, waarvan het ene schier was en het andere broedde. Er is getracht dit ei in een broedmachine verder uit te broeden, maar deze poging is mislukt. Er werd wéér gepaard en wéér vier eieren gelegd. Bij een ruzie werd wederom een ei uitgeworpen. Er vlogen toch nog drie jongen uit. Eind november waren de ooievaars nóg aanwezig. Het zal zelden voorkomen dat een ooievaar in één seizoen 10 eieren legt.

Het nest van de heer H. H. v. d. Laan te Ittersum werd niet bewoond, maar trok een enorme belangstelling van de ooievaars. 5/6 paartje na paring verdwenen; 7/6 weer paartje, paring, nestbouw en verdwenen. 8/6 1 ex. verdween. 12/6 vloog 1 ex. over. 15/6 weer een paartje. 16/6 1 ex., andere mochten bij bezoek niet landen, waarna ook de eerste verdween. 17/6 1 ex., vertrekt de volgende morgen. 30/6 1 ex. 24/7 een paartje op bezoek. 25/7 1 ex. vliegt over het nest. 26/7 7 ex. vliegen over. 12/8 1 ex.

Gelderland. De Gelders-Overijsselsche Courant meldde: 6 okt. 1967: In omgeving van de Rammelsbeek heeft zich enige tijd een zwarte ooievaar opgehouden. Overdag liep hij te fourageren in sloot en akkers. 's Avonds bleef hij in een boom of op een antenne.

J. H. Luchtenbelt uit Wapenveld/Heerde meldt: Op 21/4 kwam er een 3e ooievaar bij het nest. Hij kwam bijna iedere dag even kijken, maar gedroeg zich niet vijandig. Er waren drie jongen waarvan er twee uitvlogen en één in Burgers Dierenpark te Arnhem werd ondergebracht.

G. v. d. Streek te Oldebroek deelt mede, dat 15/4 het nest even bezocht werd door 2 ex.; 22/4 was er weer 1 ex. aanwezig. 25/5 gedurende enige dagen 1 ex. 2 maal op het nest. 29 en 30 mei, 2 vermoedelijk jonge ex., zwerfend in de weilanden. Deze overnachtten in een populier. 30/5 verscheen een oude, geringde vogel in het weiland.

De heer R. Schrijver, Terwolde/Voorst vertelt, dat bij aankomst van het mannetje op 9/6, 2 onbevuchte eieren werden uitgeworpen. Er werd niet gebroed. Het nest te Huissen wordt niet meer in stand gehouden wegens bebouwing en inkrimping van het voedselgebied.

De heer Tijssen in Elden zag 25/6 4 ooievaars in zijn weiland, dat tussen Elden en Elst ligt.

Utrecht. Het Utr. Nieuwsblad van 14/8 meldde: Urenlang heeft een jonge ooievaar maandagmiddag en -avond op de schoorsteen van een flatgebouw gebivakkeerd. Om 9.15 des avonds werd hij door een brandwacht naar beneden gebracht. Het dier was uitgehongerd en wordt in een dierenpark weer op verhaal gebracht. Doesburg uit Montfoort meldt: 12/5 2 ex. 1 dag op het nest; 24/6 1 ex. enkele dagen op het nest; 27/6 3 ex. vlogen rond het nest en 3/7 kwam 1 ex. voor 14 dagen op het nest.

Zuid-Holland. De heer G. Stout uit Woerden meldt, dat 1 ex. een keer op het oude nest op de kerk is neergestreken en tweemaal zijn 2 ex. hoog cirkelend boven Woerden te zien geweest.

Te Giessenburg heeft in 1967 een paar ooievaars genesteld op de schoorsteen van de oude pastorie der Ned. Herv. Kerk. De takken hielden niet en is nu een nest aangebracht. Er werd gepaard, maar niet gebroed. (meded. G. den Uil, Giesendam). De bouw van het nest geschiedde door H. v. d. Wolf, met medewerking van dorpsgenoten en gemeentebestuur. Het is later overgebouwd door „Vogelbescherming.” Er werd wel gepaard maar niet gebroed.

Mevr. M. A. Oosterbeek-Baardwijk te Papendrecht meldt: Vanaf 10 mei bezoekt 1 ex. ons nest, af en toe er ook overnachtend. 2/6 werd het eerste ex. vergezeld door een 2e ex. dat ook de gehele morgen op het nest bleef. Zij vertrokken tegen de middag en zijn niet teruggekeerd. Nadien

nog enkele malen 1 ex. dat ook veel overnachtte. Na begin juli geen ooievaars meer gezien.

De heer J. Mudde, Sliedrecht vertelt: 31/3 arriveerde 1 ex. en bleef drie weken op het nest. Legde drie eieren die uit de broedkuil werden gehaald en op de rand van het nest gelegd en afgeworpen. De ooievaar verdween daarna en 3/5 kwam er weer 1 ex. op het nest, 21/5 kwamen er twee op bezoek en er werd flink gevochten. Dit vechten herhaalde zich enige malen per dag gedurende enkele dagen. Sinds 25/5 bleven er 2 op het nest die steeds veel ruzie maakten, maar toch paarden. Geregeld kwam er een 3e ex. de rust verstoren. De Sliedrechtse brandweer vond geen eieren in het nest.

B. J. Hofhuis te Lekkerkerk beleefde het volgende: Regelmatig komen de ooievaars van het nest te Kinderdijk op mijn nest. Voor het eerst op 12/4. Gebleken is, dat vreemde ooievaars op mijn nest niet worden geduld door de Kinderdijkse ooievaars. Wil er een landen, dan wordt hij door de Kinderdijkse ooievaars verjaagd. Als deze een vreemde ooievaar tijdig zien naderen, neemt één der Kinderdijkse ooievaars vooraf bezit van het nest, Soms wordt daarbij gevochten. 1/7 twee vreemde ex. op het nest, werden na enige minuten door de Kinderdijkers verjaagd; 1/7 en 3/7, gedurende geruime tijd 1 ex. op het nest. 7/8 's morgens twee ex. op het nest, w.s. een oude en een jonge uit Kinderdijk. Later kwam er nog een derde bij; 9/8 twee ex. op het nest; 11/8 drie ex. op nest en twee rondvliegend. Tot 16/8 regelmatig 1 ex. op het nest gedurende enkele uren.

Mevr. R. Noorlander-Bouter meldde uit Molenaarsgraaf: 17/4 1 ex. op het nest; vertrok na twee dagen; 2/5 weer ooievaars gesignaleerd. Er werd enige dagen gevochten door vijf ex. en ten slotte werd 7/5 het nest door een paartje in bezit genomen. Direct volgde de paring en er werd gebroed. Herhaaldelijk kwamen twee en drie ooievaars vechten; zij bleven terugkomen. Er waren twee jongen, die op het nest gestorven zijn.

Op het gemeentelijke ooievaarsnest te Dordrecht kwamen af en toe ooievaars kijken.

Het nest te Gorkum wordt nu en dan bezocht door een ex. Deze ooievaar is geen

Overzicht van de door ooievaarsparen bewoonde nesten

Provincie:	Gemeente:	Aantal jongen:
<i>Friesland</i>	Haren: Geref. kerk Onnen (J. G. Jan, Dr. Ir. G. J. Harmsen)	—
	Grotegast: J. Eizinga, Doezum	—
		—
<i>Groningen</i>	Opsterland: D. Maat, Luxwoude	—
<i>Drente</i>	Anlo: J. Torenbos Hzn, Eexterzandvoort	3
	Nijeveen: H. Veld	2
<i>Overijssel</i>	IJsselmuiden: G. J. Last, Grafhorst	3
	Kampen: C. F. van Zutphen	—
<i>Gelderland</i>	Heerde: G. H. Luchtenbelt, Wapenveld	2
	Voorst: R. Schrijver, Terwolde	—
<i>Z.-Holland</i>	Molenaarsgraaf: Ned. Herv. kerk (mevr. R. Noorlander-Bouten)	—
	Sliedrecht: J. Mudde	—
	Leerdam: Gemeentehuis	2
	Kinderdijk: mevr. A. Gort (fam. Stam)	2
	Oud-Alblas: de heer Eijkelenboom	—
	Giessenburg: Oude Pastorie (Wolf, Den Uijl)	—
	Ameide: Ned. Herv. kerk	4
<i>N.-Brabant</i>	Dussen: Kasteel-raadhuis	3
	Drongelen: Ned. Herv. kerk (mej. S. R. Hermanides)	3
	Dussen: J. v. d. Heyden, Hank	1
	Totaal:	25

onbekende. Hij viel als jonge vogel enkele jaren geleden uit een nest te Almkerk en brak daarbij een poot en werd opgenomen in het Gorkumse dierenasyl. De poot werd gespalkt en is goed in orde gekomen. Hij overwinterde ook al eens in Gorkums omgeving. Op 3/8 werd hij weer op het nest gezien en hield er een grondige inspectie. Het nest te Wijngaarden moet worden gesloopt omdat ter plaatse woningen worden gebouwd.

Het beroemde nest te Oudewater werd door een solitair bewoond. Helaas is dit nest voorlopig verloren, daar dit nest, mét het Ouderwaterse Stadhuis verbrand is. Wij hopen dat, mét de restauratie van het

Stadhuis, óók het ooievaarsnest zal worden herbouwd.

Mevr. A. P. Volker te Sliedrecht schreef: Het nest is van de paal gevallen en wordt niet meer opgebouwd omdat de gemeente de grond, waarop het nest stond heeft onteigend. Het nest was tot 1958 60 jaar achtereen bewoond geweest.

Bij J. Mourik te Groot Ammers werd het nest bewoond door een solitair. Eykelenboom te Oud-Alblas heeft van 29/3 tot half april een solitair op het nest gehad. Toen kwam de 2e, maar er werd niet meer gebroed.

Noord-Brabant. Bij A. Rombout te Alm-

kerk is 1 ex. niet constant op het nest geweest.

B. de Graaf uit Eethen/Meeuwen deelt mede, dat 1 ex. een enkele keer op het nest is geweest. Het nest was pas gerestaureerd.

L. A. Cové uit Sprang-Capelle meldde, dat op 15/5 twee ex. bij hem op het nest geweest zijn van 10 v.m. tot de namiddag. Pastoor J. C. v. d. Heyden te Hank vertelt: Herhaaldelijk werd het nest door een 3e ex. verstoord en er werd talrijke malen gevochten. Er is méér dan 1 ei geweest, niet ver van de paal is het skeletje van een heel jong ooievaartje gevonden. H. ten Horn, Raamsdonksveer meldt, dat omstreeks 6/6 het nest te Raamsdonkdorp door een paartje werd betrokken, dat op 10 en 11 september is vertrokken. Waarschijnlijk waren dit de vogels, die tot 6/6

het nest te Raamsdonksveer hadden bewoond, want deze werden verdreven door een derde exemplaar.

De burgemeester van Dussen deelde mede, dat een van de vier jongen die daar geboren zijn, is ondergebracht bij de heer Leyenaar daar dit jong bij het uitvliegen is gevallen en gewond geraakt.

Limburg. De Limburgsche krant meldde: Horst, 28-1-1968. Sinds enkele dagen houdt zich in het vrije veld tussen Tienray en Horst een volwassen ooievaar op die met zijn aanwezigheid kennelijk niet goed raad weet. Naar alle waarschijnlijkheid moet dit ex. uit een dierentuin ontsnapt zijn. De reservaatbewaker van het Staatsbosbeheer A. J. P. Janssen heeft het dier óók gezien in het reservaat „Castenrayse Vennen” op 15-1-1968.

Een woord van hartelijke dank aan nesteigenaren, burgemeesters, Rijks- en Gemeentepolitieambtenaren en de talrijke particulieren, die zeer uitgebreide gegevens inzonden is zeker op zijn plaats. Ook dank aan de verschillende brandweerkorpsen die hun medewerking verleende bij nieuwbouw of restauratie van nesten en zelfs bij de redding van een exemplaar, en ten slotte aan de Nederlandsche Vereniging tot Bescherming van Vogels, die door het werk van de heer Petter een zeer belangrijke bijdrage heeft geleverd door goede nestgelegenheden voor de Nederlandse ooievaars te waarborgen.

Het RIVON hoopt ook in 1969 weer op aller medewerking te mogen rekenen.

- RIVON, *Laan van Beeck en Royen 40-41, Zeist*